

ЖИВОТЪТ КАТО ПРЕПОДАВАНЕ. БЪЛГАРИСТИКАТА В ПЕКИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ЗА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ¹

Люба Атанасова

LIFE AS TEACHING. BULGARIAN LANGUAGE STUDIES AT BEIJING FOREIGN STUDIES UNIVERSITY

Lyuba Atanasova

Abstract: *Divided into two main parts, the article focuses on the study of Bulgarian language in China – its beginning, development and present situation. The first part reviews the history of Bulgarian studies in China at Beijing Foreign Studies University (BFSU) – from the beginning to the present day. The current structure of the university, the Faculty of European Languages in particular, part of which is also the Department of Bulgarian Studies, is described in detail. The second part is based on the pedagogical and teaching experience of the author with Chinese students studying Bulgarian. The presented opinion questions (and sometimes polemizes) some previous ideas about the specificities of Chinese students and their learning abilities.*

Keywords: *Bulgarian studies; Beijing Foreign Studies University (BFSU); Foreign language learning; Bulgarian Language; Teaching; Education*

„Мамо, а чичо китаец ли е?“

Илия Недин, „Да откриеш Другия“²

В средата на четвъртата година от лектората си в Пекиния университет за чужди езици, когато вече съм се отърсила (или поне се надявам) от повечето предразсъдъци, стереотипи, западни визии за Далечния Изток, но преди да придобия онази рутина, нови (по същество китайски) навици и гледни точки („китайщини“, както би ги нарекъл Димитър Камбуров³, а и всеки *westerner*⁴ тук), се опитвам да осмисля действителните цивили-

---

¹ Текстът е писан в началото на 2017 год. Там, където по отношение на българистиката има драстични промени, новото състояние ще бъде отбелязвано в скоби.

² Недин, Илия. *Да откриеш Другия*. Благоевград, 2003, с. 122.

³ Камбуров, Димитър. *Китай: животът като „зое“; животът като „bios“*. – Култура, бр. 43(2570), 10 декември, 2009.

⁴ Тук използвам *westerner*, а не *западняк*, защото българският вариант на думата изключва живеещите в Азия експати, мигранти и под. от Централна и Източна Европа.

зационни разлики. Не че у мен от първите не са останали. Не че не съм придобила и от вторите... Но имам усещането, че, поне що се отнася до преподаването, образователната система и изобщо начина на учене тук, в общи линии съм изяснила за себе си генералните разлики и неизбежните прилики.

Моят племенник е още много малък да зададе същия въпрос като този, който е задавал племенникът на Илия Недин, но, когато миналото лято за първи път ме видя, безпомощно сочеше с пръстче монитора на лаптопа и не можеше да разбере защо не съм там вътре (или ме приканяше да се върна там). По същество в неговия свят аз съм Друга. По-друга от околните други. Може би китайка? Та, в този точно момент ще опитам да систематизирам своите наблюдения, разсъждения и там където е възможно, изводи. Става въпрос за преподаването на български език на китайските студенти, а не за мащабно и изискващо друг формат културоложко или етнологичко съпоставяне между двата свята.

За четвърта академична година съм лектор в Пекиния университет за чужди езици и бих искала, преди да представя българистиката тук, най-напред да ви запозная накратко с историята и структурата на университета.

Университетът

Пекиния университет за чужди езици (Beijing Foreign Studies University, BFSU), или както тук го нарича Бей У(В)ай, започва историята си в далечната 1941 год. като бригада за руски език към Китайския антияпонски военен и политехнически университет. По-късно структурата се развива и прераства в Йенанаски институт за чужди езици, който първоначално се намира под прякото ръководство на Китайската комунистическа партия. След основаването на Китайската народна република институтът преминава под прякото ръководство на Министерството на външните работи, като през 1954 год. е преименуван в Пекиния институт за чужди езици. През 1959 год. се слива с Пекиния университет за руски език. След 1980 год. вече е на разпореждане на Министерството на образованието. От 1994 год. официално е преименуван на Пекиния университет за чужди езици и от тогава наименованието му остава непроменено.

Днес BFSU е най-реномираният в Китай университет за изучаване на чужди езици. В него се предлага обучение по 67 различни чужди езици (най-големият брой чужди езици, предлаган от университет в КНР и сред първите в света), както и образователни програми за различни равнища, включително докторски програми по чужди езици и литература, журна-

листика и комуникации, китайски език и литература, право, мениджмънт, политически науки и др⁵.

Като цяло Пекинският университет за чужди езици е ориентиран (и има славата на) образователна институция, подготвяща дипломатическите кадри на страната.

За 74-годишната си работа е подготвил повече от 90 000 кадри, чиято работа е свързана с чужбина. Днес университетът е основна образователна база за подготовка на професионалисти с чуждоезикова компетентност, които след дипломирането си работят в институции с международни дейности – предимно като дипломати, журналисти, преводачи, финансисти, бизнесмени и пр. По данни на Външното министерство на Китай от възпитаниците на университета повече от 400 души работят или са работили като посланици в чужди страни, а над 1000 души – като съветници в посолствата на КНР в чужбина. Ето защо неслучайни са славата и репутацията на Пекинския университет за чужди езици като „люлка на дипломати“ (外交官摇篮“ или Wai jiao guan Yao lan).

Според *Класацията на китайските университети по отношение конкурентноспособността на възпитаниците им на пазара на труда* през 2015 год. Пекинският университет за чужди езици е сред първите три. Към днешна дата в него се обучават общо 9 хиляди студенти, пет хиляди от които в бакалавърски, а останалите – в по-високи научни и образователни степени. Броят на чуждестранните студенти е около 1500.

Да обърнем поглед към структурата на университета. Обучението тук се осъществява в двадесет и две различни звена (департаменти и центрове за научно развитие). Що се отнася до чуждоезиковото обучение, както вече споменах, тук се изучават интензивно 67 чужди езици (в различна форма – като бакалавърски степени или като втори чужд език)⁶. От тях всичките официални езици на ЕС, както и 10-те официални езици на Асоциацията на страните от Югоизточна Азия. За 25 от тези езици на територията на Китай се предлага обучение единствено в Пекинския университет за чужди езици. Чуждоезиковото обучение е отлично осигурено с професионално подготвени кадри, броят на преподавателите е 680. Чуждестранните експерти са 153 от 47 различни страни.

---

⁵ Информацията за създаването и историята на Пекинския университет е от официалния сайт на университета, намиращ се на адрес <http://www.bfsu.edu.cn/>

⁶ Към настоящия момент техният брой вече е 84.

Катедрата

Катедата по българистика е част от Департамента за европейски езици и култури (тук често към името се прибавя „малки“ европейски езици, тъй като езици като английският, френският, немският и испанският (с португалския) имат отделни цели департаменти). Този сектор е най-старото учебно звено за изучаване на по-редки европейски езици; създаден е през 1954 год. Част от европейските езици имат статут на бакалавърски и магистърски степени, други се изучават избираемо или като втори език. Българският език, както например и полският, румънският, сръбският, италианският, унгарският, албанският и др. са цялостни бакалавърски програми с възможност за продължаване в следваща образователна степен магистър. Други езици, като: естонски, латвийски, литовски, хърватски, словенски, словашки, ирландски и др. – само като втори избираем език⁷. От миналата академична години към „семејството“ на факултета се присъедини и малтийският език, при това с лектор. Чувствителният въпрос за македонския език се повдига неколккратно, откакто съм тук, но засега остава отворен (до този момент при институционална или друга нужда преводите от и на македонски ги правя аз).

Катедрата по български език е една от първите и най-престижни във Факултета за европейски езици и култури. Основана е през 1961 год. и през 2011 год. със съдействието на Посолството на РБългария е отбелязан петдесетгодишният ѝ юбилей. Приемът на студентите, които изучават български език, е периодичен. От доста време насам практиката е той да става на всеки четири години – с други думи, след дипломирането на един випуск в бакалавърската степен следва прием на нов курс за обучение (подобна е практиката с унгарския, сръбския, румънския и албанския например). Позитивна новина в този смисъл е, че от академичната 2014/5 същият е увеличен от 16 на 24 студенти (първата ми лекторска година беше с 16 студенти, дипломиращи се в същата година, а на следващата приемът беше увеличен на 24). Такъв е приемът за студенти в споменатите по-горе специалности, с тази разлика, че за полския език например приемът е на всеки две, а не четири, години.

Изключително постижение за българистиката в Китай е фактът, че от началото на академичната 2017/2018 год. Пекинският университет за чужди езици откри втори курс за прием на студенти по българистика. Така, през настоящата академична година Катедрата по българистика обучава

---

⁷ От началото на академичната 2017/2018 год. хърватският език също се изучава като първи основен.

два курса – завършващите четвъртокурсници и новоприетите в първи курс студенти българи. Интересът на китайската страна към българския език (и изобщо към България) е подчертан и ясно деклариран. Много е важно в моменти като този въпросният интерес да не остане едностранен!

По традиция (и с междуправителствено споразумение) обучението на студентите българи е осигурено с преподавател филолог, носител на езика/native speaker, както са впрочем и повечето от специалностите в Бей Уай. Първият български лектор тук, много скоро след откриване на специалността, е проф. Стефания Гина – в периода от 1963 до 1966 год. След нея лекторатът прекъсва за чувствително голям период от време – до 1984 год, когато е зает от доц. Снежана Гогова. Ето списък на колегите, които са преподавали в Пекинския университет за чужди езици и култури: проф. Стефания Гина – от 1963 до 1966 год; доц. Снежана Гогова – 1984 до 1986 год.; доц. Цветана Базова – 1988 – 1991 год.; проф. Бора Беливанова – 1991 – 1992 год.; проф. Лилия Илиева – от 1994 до 1997 год. и от 2004 до 2006 год.; доц. Илия Недин – от 1998 до 2000 год.; доц. Светлана Стойчева – от 2000 до 2004 год. и от 2009 до 2011 год.; доц. Мила Кръстева – от 2006 до 2007 год.; доц. Димитър Камбуров – от 2007 до 2009 год. и д-р Мариана Малинова в периода от 2011 до 2013 год. Когато тук се запознавам с китайци, завършили български език, традиционно те се представят така: Светлин, от класа на Светлана Стойчева или Павел от класа на Илия Недин.

Както проф. Илиева отбелязва в статията си „Българистиката в Китай като реалност“⁸: „Никой от кандидатите не е избирал българския език като своя специалност, а попада в нея в зависимост от бала си и от други обстоятелства“. В огромната си част студентите посочват като първо желание изучаването на английски език. Естествено в тази специалност влизат студентите с най-висок бал, а останалите – според класирането. В повечето случаи на студентите се предоставя да избират между две специалности (два примера от моите студенти – между български и тайландски или между български и синхалски).

Ситуацията към настоящия момент е почти същата. В предишния ми курс нямаше нито едно изключение. Интересен е случаят със студентката ми Лора, която в момента учи български език по първо желание. Майката на Лора е поетеса и преди години, докато момичето било още в гимназия, поетесата спечелила международен поетически конкурс. Сред наградите, които получила, бил сборник с поезия от цяла Европа (преведена на ан-

---

⁸ Илиева, Л. Българистиката в Китай като реалност. – В: Езиков свят, Бл., 2010, кн. 1, т. 8, стр. 8–9.

глийски, разбира се). Момичето буквално се влюбило в няколкото произведения от Яворов и тогава още решило да учи български език.

Преподаването в Катедрата по български език се осигурява от общо четирима преподаватели – доц. Лин Уеншуан, Ръководител на Катедрата, доц. Чън Ин, доц. Тиен Дзиенцюн и лекторът от България. Самият процес на обучение чисто прагматически се предопределя от нуждите на по-нататъшната работа на дипломираните се студенти, което предполага наличието на отделни дисциплини, осигуряващи „фоновия знания“, както проф. Илиева ги нарича в цитираната вече статия⁹. Студентите изучават дисциплини като Странознание, Икономика на България, Социология на България и, заедно с това, История на България, Българска литература и под. Още в първата година, когато пристигнах и основните нужди на Катедрата бяха свързани с дипломирането на завършващите студенти, въведох избираема дисциплина (всеки семестър сменям съдържанието ѝ в зависимост от синхронните нужди на студентите – така например в първия семестър на завършващите тя беше Как да напиша дипломната си работа, нещо като Академично писане, а във втория – Културология, защото имаше доста студенти, чиито теми изискваха познания в тази област. Първия семестър на новопостъпилите студенти осигурих с избираема дисциплина за неформално общуване и т. н.).

Работата с китайските студенти мога да определя като лесна в някои отношения и доста трудна – в други. Това впрочем е и основната ни (и почти постоянна) тема на разговор с колегите чуждестранни преподаватели. При всички положения едни от най-ярките характеристики на китайските студенти са кодирани в тяхното поведение още от най-ранна предучилищна възраст. Те са изключително последователни, мотивирани и дисциплинирани (свърхдисциплинирани, бих казала). Не проявяват никакво съпротивление, когато например им бъде поставена голяма по обем домашна работа. Не се пазарят по никакъв повод. Не отсъстват от лекции и упражнения. Моето усещане е, че са безкрайно отворени към всякаква нова информация, мога да кажа по детски любопитни за всичко (тази характеристика често бива видяна като инфантилизъм или наивност, но твърдото ми мнение е, че, що се отнася до ученето, това е изцяло положителна черта). В тази връзка ми се иска да си позволя да не се съглася с някои от заключенията на Димитър Камбуров по отношение на китайските студенти¹⁰, техните способности за учене и поведението им като цяло. Всъщност може би не толкова да не се съглася, а да приема,

⁹ Пак там, стр. 8.

¹⁰ Камбуров, Димитър. *Китай: животът като „зое“; животът като „bios“*. – Култура, бр. 43 (2570), 10 декември, 2009.

че или всичко това е въпрос на вътрешна нагласа у преподавателя, или, че Китай наистина се развива светкавично. При това не само в икономическо, техническо и архитектурно отношение, но и по отношение на начина, по който най-младите китайци виждат, разбират и осмислят света. Най-напред, макар по отношение на културологичните (или да ги нарека цивилизационни) обобщения на проф. Камбуров да съм по-скоро съгласна, категорично държа да уточня (или може би все пак да регистрираме огромна промяна в това отношение) възможностите на студентите да учат чужди езици. Да, китайците като цяло много малко, или почти никак, не говорят чужди езици. Що се отнася до студентите в големите университети в Пекин обаче, това съвсем не е така. Кандидатстудентският им тест впрочем е именно по английски език. От двадесет и четиримата ми студенти в момента с изключение на Методий (който е ойгур) всички говорят и разбират английско повече от добре. Няколко от тях – перфектно. Изобщо в Западен Пекин, където е университетската част на града, почти безизключително всеки млад човек, с когото се разминавате (и вероятността той да е студент е почти стопроцентова), спокойно комуникира на английски език (както повечето азиатци, китайците се притесняват да говорят на английски дори когато го владеят отлично, но този факт също много бързо се променя). Както вече споменах, напълно е възможно да става въпрос за качествена промяна в това отношение, защото виждам последователна и целенасочена държавна политика в тази посока (не само за изучаването на английски език, а за стимулиране на образованието изобщо). Английският език в китайските средни училища и гимназии е задължителен, при това с доста голям хорариум. Допълнителен стимул в това отношение е фактът, че приемните изпити за повечето университети са именно по английски език.

Нека опитам да направя обща характеристика (ако това изобщо е възможно) на китайския студент и на начина, по който той възприема света (особено Другия, сиреч Западния свят). Позволете за тази цел да приведа един малко по-обемен цитат от споменатата вече статия на проф. Камбуров, а именно тази, обобщаща неговия поглед върху студентите и работата с тях¹¹: „И така, признавам, че ми костваше усилия да озаптявам спонтанните пориви на негативност и съпротива срещу начина, по който тази страна, цивилизация и култура се беше отляла в съзнанията на моите студенти; срещу техния неподправен и нерerefлектиран, саморазбиращ се национализъм, срещу тяхната сурова презрителност към всеки, позволил си да не харесва родината им; срещу изнурителната бавност, с която раз-

---

¹¹ Пак там.

бираха и реагираха, срещу липсата на нерв и импулс в работата им, срещу онова прословуто отпуснато спокойствие, което все бърках с невъзможност; срещу дрънкулките и стъкълцата по дрехите им, срещу липсата им на координация, срещу самоубийствената им отвеаност по улиците, срещу специфичната им миризма не на пот, а сякаш на пръст, на хумус, на земя; срещу тяхното безплодно зубрене и безсмислено наизустяване, срещу неспособността им да ползват модели, срещу обезоръжаващото им невежество относно онова, което ми се е привиждало като универсална обща култура; срещу безпомощната им поетичност, когато пишат официални текстове, и срещу още по-обезсърчаващата им казионна официозност, когато пишат любовни писма; срещу необяснимата им мания да се снимат редом до европейските си преподаватели, неизменно сбрали пръсти в знак V... Срещу нескритата им пренебрежителност към моята чужда персона, срещу сляпата им небрежност и нелюбопитство относно онова, което носех и можех да им дам... Проблемът не беше в индивидуалността на студентите ми, а в това, че при ясната очертаност на уникалните им физиономии, всички те споделяха една китайщина, която не харесвах, колкото и да се мъчех да я разбирам.“

Склонна съм да заста на същото мнение с проф. Камбуров, че китайските студенти са бавни (особено в сравнение с европейските като цяло). Подобна констатация обаче задължително се нуждае от едно уточнение. Те са бавни единствено и само при първоначалното възприемане на информацията. Налага се неколkokратно обясняване на един и същи езиков феномен или правило. Веднъж възприели и запаметили правилото, китайските студенти са всъщност по-бързи от европейските. Имат в пъти по-голяма способност за запаметяване, при това оттренирано още от годините от детската градина. Видно е, че не става въпрос за ленивост на мозъка, а за тотално различен концепт и техника за учене. Китайската образователна система развива у младите хора свръхспособност за запаметяване и възпроизвеждане на готови модели и в същото време, да, напълно вярно, почти никаква за критическо мислене, логика или собствено мнение. Кой обаче е в състояние да каже коя от двете системи е всъщност правилна? Различни са, както са различни културните ни модели.

Що се отнася до „техния неподправен и нерерфлектиран, саморазбиращ се национализъм“, тук оспорването е изцяло безоснователно (за което бих могла да приведа много примери от преподавателската си практика в Пекин). Искане ми се да уточня обаче, че горепосоченото съвсем не лишава китайските студенти нито от способност да проявяват любопитство към останалия свят, нито от желание да го разберат. И, което е още по-важно – да го съпреживяват. Особено показателни в това отношение са въпросите

на студентите ми, свързани с турското робство. Без никакво колебание заявявам, че повече от половината от студентите ми четвъртокурсници в момента искрено и неподправено обичат България, наричат я своя втора родина и планират да свържат живота си с нея (или вече са). Тук ще оставя настрана въпроса доколко изобщо проявата на патриотизъм, лесно видим като национализъм у младите хора задължително е негативна черта.

Смятам, че най-основното в способностите на младите хора за възприемане и осмисляне на света, както и диалогизирането с текста на проф. Камбуров, мога да представя с два примера от преподавателската ми практика тук (а така ще бъде и най-любопитно, предполагам). В часовете ми по *Устна комуникация на български език* се стремя, освен каквото е основната им функция, да предлагам провокиращи теми, които „обличам“ в нетрадиционни за студентите жанрове. Един от тях е дебатът. Когато в зимния семестър на втори курс за първи път осъществихме подобен дебат, резултатите бяха показателни. Нека разкажа малко по-подробно. Най-напред, имайки предвид именно факта, че китайските студенти се чувстват най-добре в своите си релси, темата, която избрах, не беше чак толкова провокативна (или поне не толкова затруднителна) – *„Здравето е по-важно от всичко“: за и против*. Седмица преди дебата обявих темата, като предупредих, че не всеки ще защитава своето мнение, а ще бъдат разделени на групи от мен, независимо какво е личното им мнение. Предстояха още изненади. В сряда отидох в аудиторията по-рано и разместих масите в два полукръга един срещу друг, като отстрани наредих три стола за журито (това е елемент, който също беше изненадващ за тях. Първо, защото изобщо дебатът щеше да има състезателен характер, второ, защото в журито, освен мен, щяха да бъдат и двама от студентите и трето, защото журито щеше да задава въпроси). Не бях предвидила обаче един много тънък момент. Още като започнаха да идват в аудиторията, студентите вече бяха шокирани от подредбата. Отне ми поне десетина минути време, докато опитам да ги успокоя поради нововъведенията. Дебатът мина сякаш в две части – първата доста тромава, но след това постепенно състезателният дух се събуди и на края на втория час, когато приятната мелодия на звънеца ни извади от дискусията, всички съжалявахме, че не разполагаме с поне още два часа. Днес, когато уговаряме следващата тема за тези часове, всички студенти с надежда питат дали тя няма да е дебат. Това е любимият им жанр (както и на мен впрочем, защото ми носи задоволство да виждам как проявяват собствена инициатива, критическо мислене, подреждат логически доводи в защита на мненията си и т. н.).

Вторият ми пример е свързан с външния вид на студентите, много в по-висока степен на момичетата. Бързам да призная, че това е пунктът, по

който в началото и аз, като проф. Камбуров, бях изключително подразнена. Като цяло модата в Пекин наистина е пренаситена с „дрънкулките и стъкълцата по дрехите им“¹², изобилие от наситени крещящи цветове в немислими (поне за европеец) комбинации, особена склонност към крайно инфантилни елементи (от типа диадеми панделки, ушички на Мини Маус, шапки с рога на еленчета и пр.), което често ми носеше главоболие и откровено ме дразнеше. В първи курс, когато се запознах с новите студенти, голяма част от момичета, които са огромната част от курса (23 от общо 26-има студенти) бяха силно повлияни от въпросната естетика. Сега, година и половина по-късно, курсът, изучаващ български език, е предимно облечен в черно, бяло и сиво. Мога да кажа изцяло с изчистени линии, без крещящи елементи, при това – доста скромно в сравнение със студентките в българските университети например. Когато мислено сравнявам студентите си с други курсове, мисля, че до голяма степен това е влияние и от преподавателския състав (колегите ми преподаватели са изключително стилни и елегантни хора). Позволих си да приведа този пример, защото той показва, че китайските студенти не просто копират сляпо. Гледат, осмислят, преценяват и след това взимат самостоятелно решение. Не говоря само за естетиката и за външния вид. Ако преподавателят си е поставил това за цел, у тях може да се събуди и развива способност и за критическо мислене, и за логическа последователност, и за наличие и отстояване на собствено мнение.

И понеже започнах с твърдението, че все в някои отношения преподаването на китайски студенти е и трудно, нека спомена и някои от тях. Всъщност това не са концептуални трудности. По-скоро бих нарекла превключване на друга скорост. А това превключване вече е станало рутина при мен. И, ако за човек, говорещ със скоростта, с която аз по принцип говоря, е възможно, значи е възможно за всекиго. Свиква се и с факта, че всяко ново езиково правило трябва да бъде обяснено минимум четири пъти. Два пъти на английски, два пъти на български. С различни примери. После – и да се повтори. Останала ми е една-единствена трудност. Да отида в час в сряда, да оставя „Дилетантът“ и да кажа: Уважаеми студенти, ето ви Чавдар Мутафов, прочетете го! Следващата седмица ще дискутираме. Но това по същество не е трудност при преподаването на български (или какъвто и да е) като чужд език, а някакъв мой вътрешен недостиг. Простете за лирическото отклонение!

Няколко думи и за Българското неделно училище към Посолството на Република България в Пекин, където преподавам от първата си годи-

---

¹² Камбуров, Димитър. Китай: животът като „zoe“, животът като „bios“. В: „Култура, бр. 43(2570), 10 декември, 2009.

на в Китай. Училището е основано през 2004 год. Преминва през доста перипетии и различни форми на съществуване, към момента е официално регистрирано и е част от Асоциацията на българските училища в чужбина. От 2005 год. (с малки прекъсвания) се помещава в сградата на Посолството на РБ. Негов директор до есента на 2016 год. бе г-жа Даниела Шюкюрлиева, а от есента на същата година аз изпълнявам тази длъжност. За учебната 2016/2017 год. в него се обучават общо 18 ученици във всички възрасти – от предучилищна подготовка до 12 клас (включително). Стремехът на ръководството е да бъдат обхванати всички деца в училищна възраст с български и смесен произход от българската общност в Пекин. Гордо споделям, че тази цел постигаме успешно – доказателството е, че всяка следваща година броят на учениците нараства (за сравнение предходната година обучавахме 13 ученици).

Много накратко ще отбележа изключително важната функция на училището като съсредоточие и двигателен център на българщината в китайската столица. Между училището и специалността Българистика в Пекинския университет за чужди езици за тези две години и половина успяхме да създадем изключително близки контакти, белязани от разнообразни инициативи. В традиция се превърнаха Мартенските работилници, когато студентите идват в Посолството и заедно с всички ученици изработваме мартеници. Съвместно празнуваме и Нова година, Трети март и, разбира се, Деня на българската просвета и култура, 24 май. Отвъд тези официални празници се стремя да увеличавам броя на чисто учебните съвместни инициативи. Така например за академичната 2014/2015 год., в рамките на избираемата ми университетска дисциплина като гости на часовете каних два пъти дванадесетокласничката от Българското неделно училище, Десислава Овчарова, и един от българските студенти тук, Манол Манолов. Смятам, че и трите часа бяха изключително полезни за студентите, защото така създадената комуникативна ситуация е далеч по-освободена от формални прегради като институционална позиция преподавател-студент; разлика във възрастта; наличие на доста по-свободни теми за разговор. От друга страна, също за миналата учебна година, студентката, която се обучава в магистърската ни програма, Милена (Qiao Chen, която впрочем бе и на едногодишно обучение в университета, в който работя, ЮЗУ „Неофит Рилски“), посещаваше часовете по литература за 12 клас, което провокира у нея интерес към творчеството на Яворов.

Вече споменах, че количеството на общите инициативи на специалността Българистика в Пекинския университет за чужди езици и Посолството на Република България имат особена интегративна, културна и образователна функция. Позволете ми съвсем накратко да се похваля

с няколко от тях. Като особено ценни намирам (освен, разбира се, споменатите вече) две качествено нови инициативи от зимата на 2014 год., а именно – представянето на книгата на доц. Лин Уеншуан „The Bulgarian Nation: Imagining and Re-imagining“ в Посолството на РБългария и отбелязването на Деня на народните будители през същата година с моя беседа на тема „Българските будители и националното ни Възраждане. Размисли на глас“. И двете инициативи се радваха на изключителен интерес, присъства почти цялата българска общност в Пекин. Темите провокираха много въпроси и бяха повод отново да поговорим за българските начала, традиции и исторически интерпретации. Изразявам огромната си благодарност към дипломатическия състав на Мисията на Република България в Пекин, и специално към Негово Превъзходителство, Посланик Пламен Шюкюрлиев, за безрезервната подкрепа и за постоянната готовност за оказване на съдействие при работата ми както в Неделното училище, така и в Пекинския университет за чужди езици. Със също толкова голяма сила и признателност мога да се обърна и към колегите си от Катедрата по българистика, особено към Ръководителя Лин Уеншуан, за непрестанния стремеж за разнообразяване на подобни инициативи и за прекрасните условия за работа, както и за чисто човешките ни (и смело мога да кажа – приятелски) взаимоотношения.

Пекин е огромен, особен град. Животът и работата в него могат да се окажат сериозно предизвикателство (което в някои случаи предизвиква невъзможност за преодоляване). Веднъж обаче усетил неговия скрит ритъм, веднъж отдал се на собственото си усещане за просветителска мисия, преподавателят има огромно количество избори и възможности, за да дава онова, което носи у себе си. Не само като език.

А Животът... Животът винаги е и bios.